

Т.К. КВАША, заввідділу
 О.Ф. ПАЛАДЧЕНКО, завсектору
 І.В. МОЛЧАНОВА, с.н.с.

ІННОВАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ У РЕГІОНАХ: ПРІОРИТЕТНІ НАПРЯМИ ТА ОСОБЛИВОСТІ ЇХ РЕАЛІЗАЦІЇ

Резюме. Проаналізовано результати дослідження інноваційної діяльності у регіонах України за пріоритетними напрямками та особливості їх реалізації. Встановлено, що на регіональному рівні середньострокові інноваційні пріоритети не затверджувалися. Водночас інноваційна діяльність здійснюється в рамках відповідних регіональних стратегій, програм, за рахунок власних коштів підприємств та організацій за тематичними напрямками стратегічних пріоритетів, середньострокових пріоритетних напрямів інноваційної діяльності загальнодержавного рівня, визначених законодавством. Зазначено, що це є головною особливістю інноваційної діяльності на регіональному рівні порівняно із загальнодержавним і галузевим, де середньострокові пріоритети затверджено відповідними урядовими постановами та відбувається щорічний моніторинг їх реалізації. Досліджено, що у 2017 р. фінансування інноваційної діяльності у регіонах здійснювалося за тематикою усіх семи стратегічних пріоритетних напрямів з лідируючою позицією, як і в 2016 р., сфери АПК, помітною активізацією у сферах охорони навколишнього природного середовища (друга позиція порівняно з четвертою у 2016 р.), медицини (шоста позиція замість останньої у 2016 р.) та найменш активною позицією сфери транспорту. При цьому майже половина обласних державних адміністрацій не приділяє належної уваги здійсненню інноваційної діяльності за регіональними пріоритетними напрямками. За результатами дослідження зроблено висновки, що відсутність затверджених середньострокових інноваційних пріоритетів створює відповідні проблеми при реалізації єдиної науково-технічної та інноваційної політики МОН України, зокрема, для моніторингу виконання пріоритетних напрямів інноваційної діяльності на всіх рівнях. Запропоновано уповноваженим органам державної влади активізувати роботу із визначення пріоритетних напрямів інноваційної діяльності на регіональному рівні.

Ключові слова: регіони, інноваційна діяльність, регіональні середньострокові пріоритети, моніторинг, фінансування, створення технологій, передання технологій.

ВСТУП

Інноваційна діяльність на регіональному рівні є невід’ємною складовою інноваційного розвитку країни. Важливим завданням державної інноваційної політики є спрямування дій регіональних органів виконавчої влади, а також підприємств та установ ринкової інфраструктури на концентрацію фінансових, місцевих ресурсів, виробничого і наукового потенціалу, ресурсів суб’єктів господарювання. У результаті через реалізацію середньострокових пріоритетних напрямів інноваційної діяльності регіонального рівня буде створено сприятливі умови для інноваційного розвитку регіону за допомогою принципово нових технологій, засобів виробництва, матеріалів, іншої наукоємної та конкурентоспроможної продукції [1].

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ

В Україні на постійній основі з 2012 р., згідно з відповідними нормативно-правовими актами, досліджується реалізація інноваційних пріоритетів загальнодержавного та галузевого

рівня. За результатами цих досліджень формується оцінка стану інноваційної діяльності та розробляються відповідні заходи [2; 3]. При цьому науковці УкрІНТЕІ уперше провели дослідження реалізації пріоритетів інноваційної діяльності регіонального рівня за 2015 р., за результатами якого сформовано інформаційну базу, зроблено аналіз, відповідні висновки та пропозиції [4].

З метою доповнення інформаційної бази щодо інноваційної діяльності регіонального рівня результатами за 2016 та 2017 рр., надання оцінки, визначення особливостей, тенденцій цього процесу, проблем і шляхів їх подолання науковці УкрІНТЕІ провели дослідження інноваційної діяльності у регіонах за пріоритетними напрямками у зазначеному періоді.

Метою роботи є висвітлення результатів дослідження інноваційної діяльності у регіонах України з підкресленням особливостей такої діяльності та наданням рекомендацій органам державної влади щодо визначення пріоритетних напрямів інноваційної діяльності на регіональ-

ному рівні для втілення єдиної науково-технічної та інноваційної політики МОН України.

АНАЛІЗ ВИКОРИСТАНИХ ПУБЛІКАЦІЙ

Питання інноваційної діяльності на регіональному рівні як необхідної умови сучасного економічного розвитку досліджується багатьма вітчизняними науковцями, серед яких В.П. Соловйов, Г.І. Кореняко, В.М. Головатюк, Л.І. Федулова, О.М. Луцків, Н.Г. Мазій, А.І. Землянкін, І.Ю. Підоричева, Ю.М. Манцевич, Н.В. Лепетюха. У роботах цих авторів висвітлені, зокрема, теорія і практика на регіональному рівні [5], особливості формування та проблеми реалізації регіональної інноваційної політики [6], інвестиційно-інноваційна діяльність [7], управління інноваційними процесами на регіональному рівні [8], інноваційна діяльність у промислових регіонах України [9], оцінювання інноваційної активності промислових підприємств регіонів України [10]. При цьому інноваційну діяльність за пріоритетними напрямками у регіонах України досліджують тільки науковці УкрІНТЕІ.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ

Середньострокові пріоритетні напрями регіонального рівня (далі — регіональні пріоритети) спрямовані на вирішення питань забезпечення інноваційного розвитку окремих регіонів. Місцеві державні адміністрації розробляють їх на основі стратегічних пріоритетних напрямів, середньострокових пріоритетних напрямів загальнодержавного рівня із урахуванням прогнозу економічного соціального розвитку відповідного регіону та затверджують на рівні місцевих рад. Регіональні пріоритети реалізуються шляхом формування та виконання регіональних, місцевих інноваційних програм та окремих інноваційних проєктів. Обсяги коштів, що спрямовуються на реалізацію регіональних пріоритетів, щорічно визначаються відповідними бюджетами [11].

Механізм формування та реалізації регіональних інноваційних програм врегульовано Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 01.04.2013 № 234-р (п. 5 — розроблення облдержадміністраціями, райдержадміністраціями на постійній основі регіональних інноваційних програм за пріоритетними напрямками інноваційної діяльності з урахуванням відповідних методичних рекомендацій) та Наказом Держінформнауки від 05.02.2014 № 22, яким затверджено Методичні примірні рекомендації щодо підготовки регіональних інноваційних програм. Це дало можливість започаткувати моніторинг реалізації середньострокових пріоритетних напрямів інноваційної діяльності регіонального

рівня лише з 2015 р., тоді як на загальнодержавному та галузевому рівні він відбувається з 2012 р. [2; 3].

Дослідження інноваційної діяльності у регіонах здійснено на основі офіційної інформації обласних державних адміністрацій, нормативно-правової бази щодо регулювання інноваційної діяльності в Україні та із застосуванням загальнонаукових методів, зокрема, моніторингу, порівняння, аналізу та кваліметричного (кількісного) методу за розробленою науковцями УкрІНТЕІ системою кількісних показників.

Як свідчать результати проведеного дослідження, переліки середньострокових пріоритетних напрямів інноваційної діяльності регіонального рівня місцеві державні адміністрації безпосередньо не визначають і місцеві ради — не затверджують.

Інноваційна діяльність у регіонах здійснюється у рамках:

- регіональних стратегій розвитку на період до 2020 р., які містять розділи щодо інноваційної діяльності за пріоритетними галузями економіки регіону, розроблених згідно з п. 4 постанови Кабінету Міністрів України від 06.08.2014 № 385 “Про затвердження Державної стратегії регіонального розвитку на період до 2020 року”;
- програм науково-технічного та інноваційного розвитку;
- економічної діяльності підприємств за рахунок їх власних коштів.

Враховуючи відсутність переліків інноваційних пріоритетів у регіонах, при здійсненні моніторингу використано методичні підходи, за якими напрями інноваційної діяльності на регіональному рівні за пріоритетними галузями економіки та видами економічної діяльності віднесено до профілю середньострокових пріоритетних напрямів інноваційної діяльності загальнодержавного рівня, у разі неможливості такого співставлення — до напрямку “Інше”. Інформація надана усіма обласними державними адміністраціями, з яких лише 13-ма — щодо здійснення інноваційної діяльності, яка використана для проведення дослідження.

У 2017 р. загальний обсяг фінансування інноваційної діяльності у 13 регіонах України становив 1499956,19 тис. грн, з яких 1189544,31 тис. грн, або 79,3% — за профілем середньострокових пріоритетних напрямів та 310411,88 тис. грн, або 20,7% — поза пріоритетами (“Інше”). Порівняно з 2016 р. відбулося зростання на 12,7% обсягів фінансування за профілем середньострокових пріоритетів у 12 регіонах (крім Львівської ОДА — лише за напрямом “Інше”).

Фінансування інноваційної діяльності регіонального рівня здійснювалося за профілем усіх

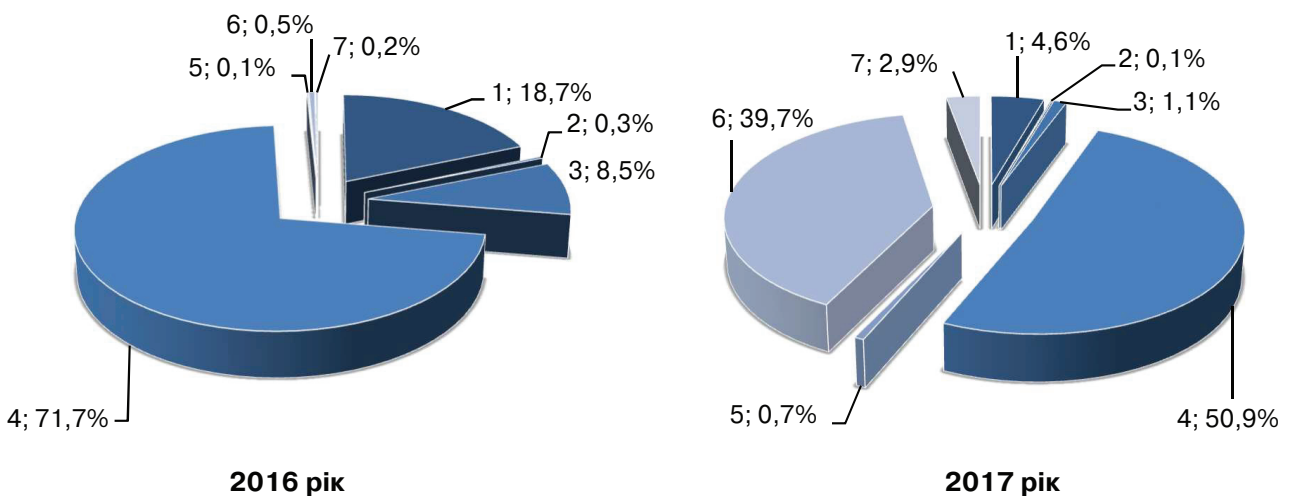

Рис. 1. Розподіл фінансування у 2016–2017 рр. у регіонах України інноваційної діяльності на основі стратегічних пріоритетів, (%)

семи стратегічних пріоритетних напрямів, визначених законодавством, при цьому майже всі кошти (90,6%) спрямовано за двома напрямами: 4 “Технологічне оновлення та розвиток агропромислового комплексу” (605618,85 тис. грн, або 50,9% — найбільша частка) та 6 “Широке застосування технологій більш чистого виробництва та охорони навколишнього природного середовища” (472226,54 тис. грн, або 39,7%). Найменші обсяги (0,8%) профінансовано за напрямами 2 “Освоєння нових технологій високотехнологічного розвитку транспортної системи, ракетно-космічної галузі, авіа- і суднобудування, озброєння та військової техніки” (1559,80 тис. грн, або 0,1% — найменша частка) і 5 “Впровадження нових технологій та обладнання для якісного медичного обслуговування, лікування, фармацевтики”

(8000,75 тис. грн, або 0,7% — передостання позиція). Слід зазначити, що за напрямом 5 відбулося збільшення обсягів фінансування у 6,4 разу порівняно з 2016 р. і переміщення з останньої позиції на передостання (**рис. 1**).

За профілем затвердженого урядом 41 середньострокового пріоритету загальнодержавного рівня на 2017–2021 рр. фінансувалося 23, або 56,1% (у 2016 р. — 30 із 53 напрямів, або 56,6%) регіональних напрямів.

Загалом із 23 профінансованих у 2017 р. середньострокових пріоритетів переважні обсяги фінансування (98,4%) спрямовано на дев'ять середньострокових пріоритетів за профілем шести стратегічних пріоритетів (крім сфери транспорту) (**рис. 2**).

У 2017 р. майже всі обсяги фінансування (99,4%) здійснено у чотирьох областях: Донецькій (1118877,36 тис. грн, або 94,0% — найбільші обсяги), Запорізькій (14053,63 тис. грн, або 1,2% — четверта позиція), Івано-Франківській (15385,3 тис. грн, або 1,3% — третя позиція) та Чернігівській (33962,20 тис. грн, або 2,9% — друга позиція). При цьому в 2016 р. також у цих чотирьох областях були майже всі обсяги фінансування з тією ж часткою 99,4% і з тими ж позиціями. Решта областей у 2017 р. мала незначні частки (нижче 1%) обсяги фінансування, з яких найменші — у Херсонській області (188,12 тис. грн, або 0,02%) (**рис. 3**).

У 2017 р. кошти спрямовано за всіма видами інноваційної діяльності, з яких переважні обсяги (994917,02 тис. грн, або 83,6%, що на 7,3 в. п. більше порівняно з 2016 р.) — на реалізацію інноваційних проектів, програм за профілем п'яти стратегічних напрямів (крім 2 (сфера транспорту) та 7 (ІКТ); найменші (3 тис. грн,

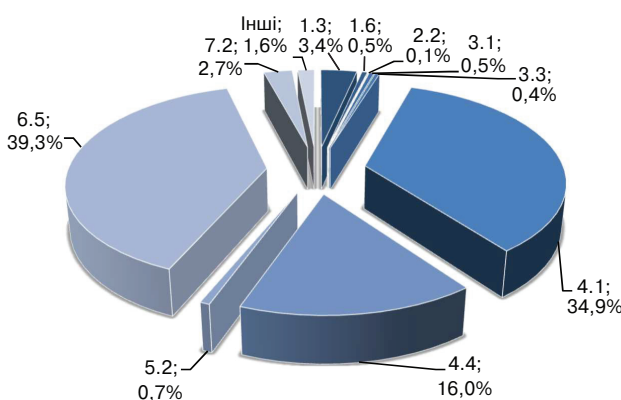

Рис. 2. Топ-9 середньострокових пріоритетних напрямів інноваційної діяльності регіонального рівня у 2017 р., (%)*

*Примітка: Середньострокові пріоритети інноваційної діяльності загальнодержавного рівня затверджені постановою КМУ від 28.12.2016 № 1056.

або 0,0003%) — на придбання інших зовнішніх знань, нових технологій у матеріальній і нематеріальній формі за профілем 2 (сфера транспорту) та 5 (сфера медицини) напрямів. Решту коштів виділено на проведення НДДКР (36878,37 тис. грн, або 3,1% за профілем усіх семи стратегічних пріоритетів) та “Інше” (157746,22 тис. грн, або 13,2997%).

У 2016 р. за тими ж позиціями, що і в 2017 р., кошти спрямовано також на реалізацію інноваційних проектів, програм (76,2%), придбання інших зовнішніх знань, нових технологій у матеріальній і нематеріальній формі (0,1%), проведення НДДКР (3,1%) та на “Інше” (21,6%).

Інноваційну діяльність здійснювали 199 (у 2016 р. — 176) суб’єктів, при цьому 149, або 74,9% (у 2016 р. — 175) — за профілем пріоритетних напрямів, з яких наукових установ і закладів вищої освіти — 102, або 68,5% (у 2016 р. — 80, або 45,7%) та малих підприємств — 47, або 31,5% (у 2016 р. — 95, або 54,3%).

Отже, у 2017 р. порівняно з 2016 р. у сфері наукових установ та закладах вищої освіти відбулася активізація інноваційної діяльності. Фінансування інноваційної діяльності на регіональному рівні за профілем пріоритетних напрямів здійснено за бюджетні кошти (1,9%) і власні кошти підприємств і замовників (98,1%). При цьому, порівняно з 2016 р., їх частки не змінилися, незважаючи на абсолютне зростання.

У рамках інноваційної діяльності регіонального рівня створювалися, придбавалися та передавалися технології. Так, у 2017 р. у восьми регіонах (у 2016 р. також у восьми) створено 143 технології, або 112,6% порівняно з 2016 р., з яких більше половини (74, або 51,7%) — у сфері виробництва матеріалів, наноматеріалів та нанотехнологій (3 стратегічний пріоритет), найменше (1 технологія) — у сфері ІКТ. Переважна більшість (113, або 79,0%) технологій створено у Донецькій (85, або 59,4% — найбільше), Запорізькій (13, або 9,1%) та Київській (15, або 10,5%) областях, найменше — у Чернівецькій області (1, або 0,7%).

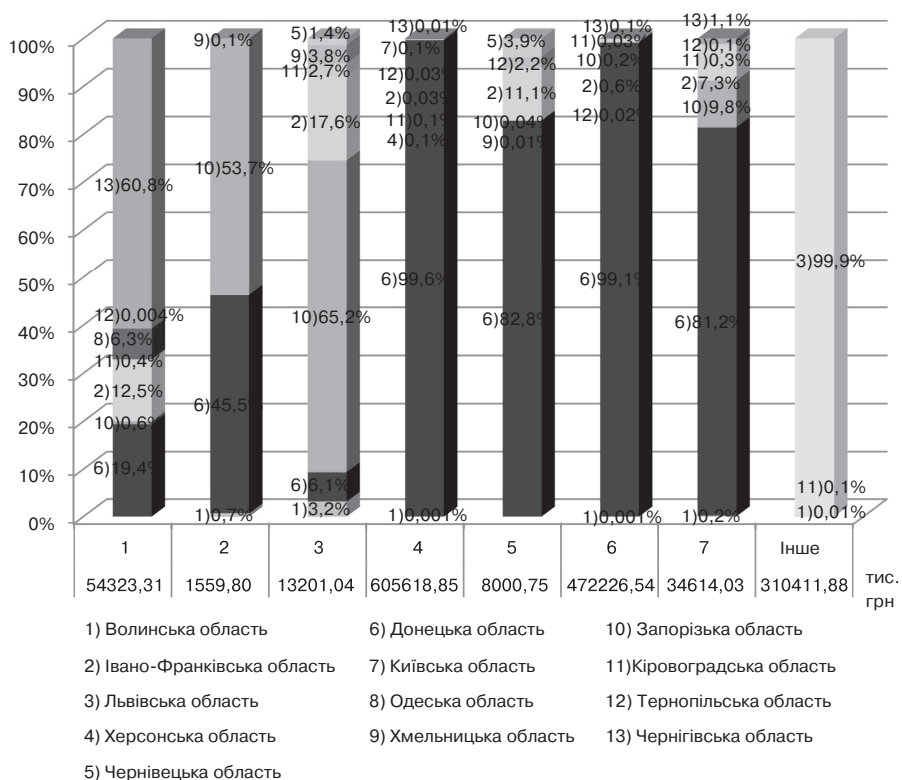

Рис. 3. Розподіл фінансування у 2017 р. у регіонах України інноваційної діяльності на основі стратегічних пріоритетів (тис. грн, %)

У двох регіонах (у 2016 р. — у трьох) придбано 56 технологій, з яких 7, або 12,5% (у 2,5 рази менше порівняно з 2016 р. — 18 технологій) — за профілем чотирьох стратегічних напрямів і лише у Донецькій області: 1 (сфера енергетики), 4 (АПК), 6 (охорони навколишнього середовища) та 7 (ІКТ), а решту 49 або 87,5% технологій — поза пріоритетами (напряом “Інше”) у Львівській області. Не придбавалися технології у сферах транспорту (2 напрям); виробництва матеріалів (3 напрям) та медицини (5 напрям).

У семи регіонах (у 2016 р. — у восьми) за профілем усіх семи (у 2016 р. — шести, крім 2 (сфери транспорту)) стратегічних напрямів передано 94 нові технології (на 29,9% менше порівняно з 2016 р. — 134 од.), з яких більше половини (58, або 61,7%) передано за трьома середньостроковими пріоритетами у сфері АПК (4.1; 4.2 та 4.3). Більшість технологій (60,6%) передано у Київській (15 од.) та Херсонській (42 од. — найбільше), найменше (по 6 технологій) — в Івано-Франківській і Тернопільській областях.

Технології передано за всіма договірними формами, з яких більшість — шляхом ліцензій, ліцензійних договорів на використання винаходів, промислових зразків, корисних моделей (46,8%); найменше — авторських прав (10,6%). Від передання технологій надійшло 8184,17 тис.

грн, що майже вдвічі більше порівняно з 2016 р., з яких найбільше (41,1%) — за профілем середньострокового пріоритету 1.1 “Освоєння нових технологій удосконалення енергетичних мереж та обладнання з урахуванням намірів їх гармонізації з енергетичною системою країн ЄС” (1 стратегічний напрям); найменше (0,3%) — за профілем середньострокового пріоритету 2.2 “Розвиток транспортної логістики, розроблення і впровадження інтелектуальних та цифрових систем” (2 стратегічний напрям).

Отже, як свідчать результати проведеного дослідження, частка реалізованих регіональних інноваційних пріоритетів на основі середньострокових пріоритетів загальнодержавного рівня у 2017 р. (56,1%) була майже на рівні 2016 р. (56,6%). Порівняно з 2016 р. відбулося зростання на 12,7% обсягів фінансування за профілем середньострокових пріоритетів, яке здійснювали 12 регіонів (крім Львівської ОДА — лише за напрямом “Інше”).

У 2017 р. найбільш активно здійснювалася реалізація інноваційних напрямів регіонального рівня на основі середньострокових пріоритетних напрямів у трьох сферах: АПК (4 стратегічний напрям — лідер), охорони навколишнього природного середовища (6 стратегічний напрям) та енергетики (1 стратегічний напрям); у 2016 р. — у сферах АПК, енергетики та виробництва матеріалів, найменш — у сфері медицини.

ВИСНОВКИ

На регіональному рівні середньострокові інноваційні пріоритети не затверджувалися, незважаючи на нормативно-правове врегулювання цього питання. Водночас інноваційна діяльність здійснюється у рамках відповідних регіональних стратегій, програм, економічної діяльності підприємств та організацій (за рахунок їх власних коштів) за тематичними напрямками стратегічних пріоритетів, середньострокових пріоритетних напрямів інноваційної діяльності загальнодержавного рівня, визначених законодавством. Це є головною особливістю інноваційної діяльності на регіональному рівні порівняно із загальнодержавним та галузевим, середньострокові пріоритети на яких затверджено відповідними урядовими постановами.

У 2017 р. фінансування інноваційної діяльності у регіонах здійснювалося за тематикою усіх семи стратегічних пріоритетних напрямів, при цьому лідером, як і в 2016 р., є сфера АПК з помітною активізацією у сферах охорони навколишнього природного середовища (друга позиція порівняно з четвертою у 2016 р.), медицини (шоста позиція замість останньої у 2016 р.) та найменшою активністю у сфері тран-

спорту. Найбільш активними були Донецька, Запорізька, Івано-Франківська та Чернівецька області. При цьому майже половина обласних державних адміністрацій не приділяє належної уваги реалізації законодавства щодо здійснення інноваційної діяльності за регіональними пріоритетними напрямками.

Особливість інноваційної діяльності на регіональному рівні, а саме відсутність затверджених середньострокових інноваційних пріоритетів, створює відповідні проблеми при реалізації єдиної науково-технічної та інноваційної політики Міністерства освіти і науки України, зокрема, в частині проведення моніторингу реалізації пріоритетних напрямів інноваційної діяльності на всіх рівнях.

Для розв’язання цих проблем органам державної влади та місцевого самоврядування у рамках повноважень потрібно активізувати роботу щодо визначення регіональних пріоритетів інноваційної діяльності.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Про затвердження Методичних примірних рекомендацій щодо підготовки регіональних інноваційних програм: Наказ Держінформнауки від 05.02.2014. № 22 [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. Законодавство України. — Режим доступу: <https://zakon2.rada.gov.ua/rada/show/v0022847-14/page>.
2. Деякі питання визначення середньострокових пріоритетних напрямів інноваційної діяльності загальнодержавного рівня на 2017–2021 роки: Постанова КМУ від 28.12.2016 р. № 1056 [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. Законодавство України. — Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1056-2016-%D0%BF>.
3. Деякі питання визначення середньострокових пріоритетних напрямів інноваційної діяльності галузевого рівня на 2017–2021 роки: Постанова КМУ від 18.10.2017 № 980 [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. Законодавство України. — Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/980-2017-%D0%BF>.
4. *Кваша Т.К.* Роль нормативно-правового забезпечення у формуванні та реалізації регіональних інноваційних пріоритетів / Т.К. Кваша, О.Ф. Паладченко, І.В. Молчанова // Наука, технології, інновації. — 2017. — № 2 (2). — С. 10–16.
5. *Соловійов В.П.* Інноваційний розвиток регіонів: питання теорії та практики : монографія / В.П. Соловійов, Г.І. Кореняко, В.М. Головатюк. — К. : Фенікс, 2008. — 224 с.
6. *Луцків О.М.* Регіональна інноваційна політика: особливості формування та проблеми реалізації [Електронний ресурс] / О.М. Луцків // Регіональна економіка. — 2015. — № 2. — С. 153–162. — Режим доступу: http://ird.gov.ua/pe/re201502/re201502_153_LutskivOM.pdf.
7. *Мазій Н.Г.* Інвестиційно-інноваційна діяльність та регіональні чинники формування привабливості регіонів / Н.Г. Мазій, О.Є. Войтик [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.kbuara.kharkov.ua/e-book/apdu/2015-2/doc/3/07.pdf>.

8. Манцевич Ю.М. Стратегія інноваційного розвитку регіонів України [Електронний ресурс] / Ю.М. Манцевич // Сучасні проблеми економіки та підприємництва. — 2014. — № 13. — С. 92–97. — Режим доступу: <http://sb-keip.kpi.ua/article/view/47407>.
9. Землянкін А.І. Інноваційна діяльність у промислових регіонах України: поточний стан, тенденції, виклики [Електронний ресурс] / А.І. Землянкін, І.Ю. Підричичева // Економіка промисловості. — 2015. — № 2 (70). — С. 5–19. — Режим доступу: <http://dspace.nbuv.gov.ua/handle/123456789/87669>.
10. Лепетюха Н.В. Оцінювання інноваційної активності промислових підприємств регіонів України [Електронний ресурс] / Н.В. Лепетюха // Глобальні та національні проблеми економіки. — 2018. — Вип. 22. — С. 432–436. — Режим доступу: <http://global-national.in.ua/archive/22-2018/84.pdf>.
11. Про пріоритетні напрями інноваційної діяльності в Україні: Закон України від 08.09.2011 № 3715-VI / Верховна Рада України. Законодавство України [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/3715-17>.

REFERENCES

1. Pro zatverdzhennia Metodychnykh pryimnykh rekomendatsii shchodo pidhotovky rehionalnykh innovatsiinykh prohram [On approval of methodical particular recommendations for the preparation of regional innovative programs: state science informatization order], dated February 5, 2014, no. 22. Legislation of Ukraine. Retrieved from: <https://zakon2.rada.gov.ua/rada/show/v0022847-14/page>.
2. Deiki pytannia vyznachennia serednostrokovykh priorytetnykh napriamiv innovatsiinoi diialnosti zahalnodержavnoho ravnia na 2017–2021 roky [Some issues of definition of medium-term priority directions of innovation activity of the national level for 2017–2021]. Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine dated 28.12.2016, no. 1056. Legislation of Ukraine. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1056-2016-%D0%BF>.
3. Deiki pytannia vyznachennia serednostrokovykh priorytetnykh napriamiv innovatsiinoi diialnosti haluzevoho ravnia na 2017–2021 roky [Some issues of the definition of medium-term priority areas of innovation activity at the sectoral level for 2017–2021]. Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine dated October 18, 2017, no. 980. Legislation of Ukraine. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/980-2017-%D0%BF>.
4. Kvasha, T.K. Paladchenko, O.F., Molchanova, I.V. (2017). Rol normatyvno-pravovoho zabezpechen-
nia u formuvanni ta realizatsii rehionalnykh innovatsiinykh priorytetiv [The Role of Regulatory Support in the Formation and Implementation of Regional Innovation Priorities]. *Nauka, tekhnolohii, innovatsii* [Science, technology, innovations], 2 (2), 10–16.
5. Soloviov, V.P., Koreniako, H.I., Holovatiuk, V.M. (2008). *Innovatsiinyi rozvytok rehioniv: pytannia teorii ta praktyky* [Innovative development of regions: questions of theory and practice]. Monograph. Kyiv (in Ukr.): Feniks, 224 p.
6. Lutskiv, O.M. (2015). Rehionalna innovatsiina polityka: osoblyvosti formuvannia ta problemy realizatsii [Regional Innovation Policy: Peculiarities of Formation and Implementation Problems]. *Rehionalna ekonomika* [Regional economy], 2, 153–162. Retrieved from: http://ird.gov.ua/pe/re201502/re201502_153_LutskivOM.pdf.
7. Mazii, N.H., Voityk, O.Ie. Investytsiino-innovatsiina diialnist ta rehionalni chynnyky formuvannia pryvablyvosti rehioniv [Investment and innovation activity and regional factors of formation of attractiveness of regions]. Retrieved from: <http://www.kbua-pa.kharkov.ua/e-book/apdu/2015-2/doc/3/07.pdf>.
8. Mantsevych, Yu.M. (2014). Stratehiia innovatsiinoho rozvytku rehioniv Ukrainy [Strategy of innovation development of regions of Ukraine]. *Suchasni problemy ekonomiky ta pidpriemnytstvo* [Modern problems of economy and entrepreneurship], 13, 92–97. Retrieved from: <http://sb-keip.kpi.ua/article/view/47407>.
9. Zemliankin, A.I., Pidorycheva, I.Yu. (2015). Innovatsiina diialnist u promyslovykh rehionakh Ukrainy: potochnyi stan, tendentsii, vyklyky [Innovative activity in industrial regions of Ukraine: current state, trends, challenges]. *Ekonomika promyslovosti* [Economy of industry], 2 (70), 5–19. Retrieved from: <http://dspace.nbuv.gov.ua/handle/123456789/87669>.
10. Lepetiukha N.V. (2018). Otsiniuvannia innovatsiinoi aktyvnosti promyslovykh pidpriemstv rehioniv Ukrainy [Estimation of innovative activity of industrial enterprises of regions of Ukraine]. *Hlobalni ta natsionalni problemy ekonomiky* [Global and national problems of the economy], 22, 432–436. Retrieved from: <http://global-national.in.ua/archive/22-2018/84.pdf>.
11. Pro priorytetni napriamy innovatsiinoi diialnosti v Ukraini: Zakon Ukrainy [On Priority Areas of Innovation Activity in Ukraine]. Law of Ukraine dated 09/08/2011, no. 3715-VI. Legislation of Ukraine. Retrieved from: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/3715-17>.

T.K. Kvasha, head of departament, O.F. Paladchenko, head of sector, I.V. Molchanova, Senior Research

INNOVATIVE ACTIVITIES IN THE REGIONS: PRIORITY AREAS AND FEATURES OF THEIR IMPLEMENTATION

Abstract. There are the results of the research on innovation activity in the regions of Ukraine according to the priority directions and peculiarities of their implementation are analyzed. Determined that at the regional level, medium-term innovation priorities were not approved. At the same time, innovation activities are carried out within the framework of relevant regional strategies; programs; economic activity of enterprises and organizations (at the expense of their own funds) according to the thematic directions of strategic priorities, medium-term priority directions of innovation activity of the national level, determined by the legislation. It is noted that this is the main feature of innovation activity at the regional level in comparison with the national and sectoral, where the medium-term priorities are approved by the relevant government regulations and annual monitoring of their implementation is carried out. It was investigated that in 2017 financing of innovation activities in the regions was carried out according to the themes of all seven strategic priority areas with a leading position, as in 2016, in the spheres of agroindustrial complex, with a marked increase in the spheres of environmental protection

(second position compared with the fourth in 2016); medicine (sixth position instead of the last in 2016) and the least active in the field of transport. At the same time, almost half of regional state administrations do not pay due attention to the implementation of legislation on the implementation of innovation activities in the regional priority areas. The study concluded that the absence of approved medium-term innovation priorities, create the corresponding problems in ensuring the implementation of a unified scientific and technical and innovation policy of the Ministry of Education and Science of Ukraine, in particular, in terms of monitoring the implementation of the priority directions of innovation activity at all levels. The authorized bodies of state power are proposed to intensify work on identifying the priority directions of innovation activity at the regional level.

Ключевые слова: regions, innovation activity, regional medium-term priorities, monitoring, financing, creation of technologies, transfer of technology.

Т.К. Кваша, завотделом, **Е.Ф. Паладченко**, завсектором, **И.В. Молчанова**, с.н.с.

ИННОВАЦИОННАЯ ДЕЯТЕЛЬНОСТЬ В РЕГИОНАХ: ПРИОРИТЕТНЫЕ НАПРАВЛЕНИЯ И ОСОБЕННОСТИ ИХ РЕАЛИЗАЦИИ

Резюме. Проанализированы результаты исследования инновационной деятельности в регионах Украины по приоритетным направлениям и особенностям их реализации. Установлено, что на региональном уровне среднесрочные инновационные приоритеты не утверждались. В то же время инновационная деятельность осуществляется в рамках соответствующих региональных стратегий, программ, за счет собственных средств предприятий и организаций по тематическим направлениям стратегических приоритетов, среднесрочных приоритетных направлений инновационной деятельности общегосударственного уровня, определенных законодательством. Указано, что это является главной особенностью инновационной деятельности на региональном уровне по сравнению с общегосударственным и отраслевым, где среднесрочные приоритеты утверждены соответствующими правительственными постановлениями и осуществляется ежегодный мониторинг их реализации. Доказано, что в 2017 г. финансирование инновационной деятельности в регионах происходило по тематике всех семи стратегических приоритетных направлений с лидирующей позицией, как и в 2016, сферы АПК, заметной активизацией в сферах охраны окружающей среды (вторая позиция по сравнению с четвертой в 2016 г.), медицины (шестая позиция вместо последней в 2016 г.) и наименее активной позицией сферы транспорта. При этом почти половина областных государственных администраций не уделяет должного внимания осуществлению инновационной деятельности по региональным приоритетным направлениям. По результатам исследования сделаны выводы, что отсутствие утвержденных среднесрочных инновационных приоритетов создает соответствующие проблемы при реализации единой научно-технической и инновационной политики МОН Украины, в частности, для мониторинга исполнения приоритетных направлений инновационной деятельности на всех уровнях. Предложено уполномоченным органам государственной власти активизировать работу по определению приоритетных направлений инновационной деятельности на региональном уровне.

Ключевые слова: регионы, инновационная деятельность, региональные среднесрочные приоритеты, мониторинг, финансирование, создание технологий, передача технологий.

ІНФОРМАЦІЯ ПРО АВТОРІВ

Кваша Тетяна Костянтинівна — завідділу Українського інституту науково-технічної експертизи та інформації, вул. Антоновича, 180, м. Київ, Україна, 03680; +38 (044) 521-00-26; kvasha@uinter.kiev.ua

Паладченко Олена Федорівна — завсектору УкрІНТЕІ, вул. Антоновича, 180, м. Київ, Україна, 03680; +38 (044) 521-00-80; paladchenko@uinter.kiev.ua

Молчанова Ірина Василівна — с.н.с. УкрІНТЕІ, вул. Антоновича, 180, м. Київ, Україна, 03680; +38 (044) 521-00-80; molchanova_irina@ukr.net

INFORMATION ABOUT THE AUTHORS

Kvasha T.K. — head of department Ukrainian Institute of Scientific and Technical Expertise and Information, 180, Antonovycha Str., Kyiv, Ukraine, 03680; +38 (044) 521-00-26; kvasha@uinter.kiev.ua

Paladchenko O.F. — head of sector of UkrISTEI, 180, Antonovycha Str., Kyiv, Ukraine, 03680; +38 (044) 521-00-80; paladchenko@uinter.kiev.ua

Molchanova I.V. — Senior Research of UkrISTEI, 180, Antonovycha Str., Kyiv, Ukraine, 03680; +38 (044) 521-00-80; molchanova_irina@ukr.net

ИНФОРМАЦИЯ ОБ АВТОРАХ

Кваша Т.К. — завотделом, Украинский институт научно-технической экспертизы и информации, ул. Антоновича, 180, г. Киев, Украина, 03680; +38 (044) 521-00-26; kvasha@uinter.kiev.ua

Паладченко Е.Ф. — завсектором, УкрІНТЕІ, ул. Антоновича, 180, г. Киев, Украина, 03680; +38 (044) 521-00-80; paladchenko@uinter.kiev.ua

Молчанова И.В. — с.н.с., УкрІНТЕІ, ул. Антоновича, 180, г. Киев, Украина, 03680; +38 (044) 521-00-80; molchanova_irina@ukr.net